

סיפורים נפלאים פרשת פקודי

גר צדק... וכאן צריכים אנו להתבונן: וכי לפעמים אין אנו מתנהגים כאותו גוי... יש אשר עדיין לא החליט האדם בנפשו אם צדיק הוא אם לא, מדקדק במצוות או שמא מזלזל, נכד של הבעש"ט או גר צדק... מצד שני יש אשר האדם מקפיד על מצוות שונות במאוד מאוד, אבל באותו זמן יכול לזלזל בדברים אחרים כי אין זה שייך לו. אכן התורה דורשת מאיש ישראל את "כל" אשר ציוה ד' ולא לברור לנו מה כן מתאים לו ומה לא.

"ובצלאל... עשה את כל אשר ציוה ה'" (לח, כב)

הגאון ר' אלחנן וסרמן ערך פעם מגבית למען ישיבתו, באחד מלילות שבת דרש בבית הכנסת למען ישיבתו אולם הציבור לא התחייבו לתרום כדבעי, באותו ליל שבת לאחר הסעודה בא הרב של אותו ביהמ"ד עם כמה נכבדי הקהילה לר' אלחנן, כדי להתנצל ושלא יהי' לו תרעומת עליהם בגלל המגבית שלא הצליחה אצלם. אמר לו ר' אלחנן הנה מחר יקראו בתורה "ובצלאל בן אורי עשה את כל אשר ציוה ה' את משה" הבה נתאר את החזיון הזה, עומדים לבנות את המשכן, מן השמים נקרא בצלאל בן אורי לעשותו והנה הולך לו משה רבינו במחנה ישראל, פוגש ביהודי ושואל אותו "צריך להקים את המשכן אולי אתה בצלאל בן אורי", לא - משיב האיש אנכי ראובן בן יעקב, משה רבינו ממשיך בדרכו, פוגש ביהודי אחר, ושואל שנית "צריך להקים את המשכן אולי שמך בצלאל בן אורי", לא מתנצל גם השני, אנכי שמעון בן יעקב, האם יעלה על הדעת שמשה רבינו יתרעם על היהודי הראשון והשני, מדוע לא נקרא בשם בצלאל בן אורי, ומדוע לא הם אלו המקימים את המשכן, וכי מה בידם לעשות אם לא הם נבחרו על ידי ה' להקמת המשכן כי אם בצלאל דווקא? סיים ר' אלחנן את דבריו אל הרב: מה, אם כן, מקום לתרעומת יש לי, אם ביהמ"ד שלכם פשוט לא נקרא להימנות על בוני התורה בזמן הזה, אם אין לכם הזכות לתמוך במשכן העדות. (אור אלחנן)

"ויהי מאת כנר הכסף לצקת את אדני הקודש" (לח, כז)

לצורך האדנים נדבו מחצית השקל, לא פחות ולא יותר, וכולם היו שוין בו, ולהורות בא שביסודות המשכן כל בית ישראל שוין בהם באותה מדה, ולכן בתרומת האדנים שעליהם קיים המשכן, כולם שוין. ושמעתי מפי מו"ר הגר"מ שניידער זצ"ל שמייסד בית רוטשילד בפרנקפורט, היה חרדי עשיר מופלג בעל רכוש של מיליוני מארקים, וכשהיה חולה כתב לו הקדוש ה"חפץ חיים" מכתב שיתן מיליון מארק לשיבות ברוסיה שהיו אז במצב נורא, והבטיח לו עבור זה חלק גדול בגן עדן, ה"חפץ חיים" היה בטוח שיסכים, ודיבר כבר על כך שבקרוב תהיה רווחה לבני תורה, אבל משפחתו של רוטשילד כפי הנראה לא מסרו לו את הדברים, ולא הודיעו לו על המכתב הזה, והוא נפטר.

"ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה עשה את כל אשר ציוה ד' את משה" (לח, כב)

דקדק ושאל הרה"ק בעל התפארת שלמה זי"ע, למה טרחה וסיפרה לנו התורה כי בצלאל עשה את "כל" אשר ציוה ד' ולא כתבה "ובצלאל עשה את אשר ציוה ד'", אלא המשיך ואמר - מכאן ראייה: כי עובד עבודת הקודש, אדם שמתעסק בעבודות קדושות, צריך גם בעצמו להשתדל ולהיות קדוש, אין זה מספיק לעשות את העבודה באומנות ובחכמה אלא צריכים לעשות "את כל אשר ציוה ד'", וזה מה שהתורה ביקשה ללמדנו, שבצלאל לא היה רק אומן שעשה את כל עבודת המשכן וכליו בחכמה, אלא עשה את "כל" אשר ציוה ד' את משה. קיים את כל התורה כולה. לחידוד הענין יש לספר שבפולין היו גויים עובדים אצל היהודים עד שכבר הצליחו לקלוט את שפת האידיש... ערב אחד בסיום יום עבודה מפרך, חלף אחד מאותם גויים ליד בית הכנסת של היהודים וראה את אחד ממכריו - יהודי עני, עומד ליד ביהכ"נ לקבץ נדבות, ובידו גרושים רבים, חופן מלא מטבעות. התקרבו, הציץ בכף ידו ושאל כמה יש לך ביד? כ"שלוש מאות גרושים" השיב, תמה הגוי ושאלו לפשר הדבר, השיבו העני: היהודים כולם חולפים בסמוך אלי בין מנחה למעריב, כשלוש מאות יהודים נכנסים לבית הכנסת, וכיון שיהודים הם רחמנים בני רחמנים אין צורך רק לצעוק: יהודים תנו נדבה, והם זורקים איזה שהוא מטבע, כך מתאספים כשלוש מאות גרושים... אמר הגוי לעצמו: וכי שוטה אני, ללכת ולעבוד בשביל עשר שקל ליום שלם, החל ממחר אעמוד אף אני ליד בית הכנסת של היהודים ואקבץ נדבות. למחרת ישן הגוי כל היום, התעורר לקראת ערב ומיהר לרחבת בית הכנסת הגדול והחל לצעוק באידיש כמובן... יהודים רחמנים תנו נדבה לעני! יהודים רחמנים המה ובראותם עני מתחנן - נתנו נדבה גרוש ועוד חצי ועוד גרוש, וכך הצליח לאסוף הרבה. אלא ששמחתו לא היתה שלמה עדיין, שכן בצדה השני של רחבת בית הכנסת, ישב עני אחר ומשום מה הבחין אותו גוי, כי לפעמים היה הלה מקבל עשרה גרוש בבת אחת! לאחר סיום ערבית כאשר התפזר הקהל, הפציר הגוי באותו העני לגלות לו מהו הסוד שלפעמים מקבל עשרה גרוש בפעם אחת. השיבו העני ואמר לו: שמע נא, גר צדק הנני, וליהודים יש רגש מיוחד כלפי גרי צדק - ולהם נותנים יותר! והנה למחרת הגיע הגוי והחל צועק: יהודים רחמנים, רחמו על עני גר צדק! ואכן נתנו לו בעין יפה. ועדיין לא נחה רוחו שכן צדה עינו בעני אחר היושב על כסא צדדי, המקבל עשרים גרוש בבת אחת. המתין עד אחר מעריב ושאלו בלחש לאותו עני: למה זה נותנים לך יותר? השיבו העני, אני נכד של הבעל שם טוב הנני והיות ואני נכד של צדיקים - נותנים לי יותר! שמע זאת הגוי ואמר בלבו זאת יכול גם אנכי לעשות. והנה למחרת, הגיע הגוי מוקדם והחל לצעוק: רבותי, תנו נדבה לעני גר צדק נכד של הבעל שם טוב... ואז כבר לא קיבל גרוש אחד... צעק וצעק ועוברים ושבים חלפו על פניו בחיוך. נבון הגוי ולא הבין את הסתירה שבקולו: או שאתה נכד של הבעש"ט או שאתה

סיפורים נפלאים פרשת פקודי

משום שכל שעות היום טורדים מנוחתי בענייני העיר, וכדי ללמוד עלי לקצר בשעות השינה שלי, אך אם ידעו אנשי העיר שאף בשעות אלו אני ער, הם יטרדו אותי גם בשעות הלילה ולא אוכל ללמוד. ומהיכן יהיה לך צעיף לסגולה?..." (פנינים)

"ויברך אותם משה" (לט, מג)

"אמר להם יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם" (רש"י). אמר הרה"ק מרן ה"בית ישראל" ז"ע לפי שחשש שמא יבואו למחשבת התפארות, על רוב נדבתם. לכך בירכם שיזכו שתשרה שכינה במעשיהם. ייתכן שברכתו של משה רבינו גם על הדורות הבאים, שתשרה השכינה במעשי ידיהם, שכאשר יעשו משהו תשרה השכינה במעשיהם. כמו שכתב בסה"ק בת עין (בסוף הספר) בשם מדרש כשגמר שלמה המלך ע"ה את בית המקדש עמדו שני ציפורים על הגג ואמר אחד לחברו "רואה אתה את הבנין הגדול הזה? אם ארצה אוכל לקלקלו בתנועה אחת". שמע המלך דבריו וקראו ושאלו "כיצד תוכל לעשות כן?" השיבו, "מה איכפת לך? רשאי אני להתפאר לפני אשתי". ומבאר כי הציפור הוא השטן, ואמר כי יכול לקלקל שלא תשרה שכינה בבנין הזה ויהיה כל עמלו לריק. ושאלו המלך כיצד ייתכן אחד כל היגיעות שהשקעת בתשובה ומעשים טובים, א"ל השטן על ידי שתלך לבייתך ותתפאר לפני אשתך שגמרת את הבנין כראוי ייכנס בך משהו גסות הרוח, ממילא לא תשרה שכינה בבית הזה, ככתוב 'אשכון את דכא'.

"וכבוד ה' מלא את המשכן" (מ, לה)

באחת הערים בגרמניה בנו בני הקהילה הרפורמית בית כנסת מפואר וגדול מאוד. דא עקא שבית תיפלתם דמה בפרטים רבים מאוד לבית תיפלתם של הנוצרים ברצותם לחקות עד כמה שאפשר את דרכי הגויים. באחד הימים ראו ראשי הקהילה הרפורמית ברחוב מתחת לבית הכנסת את הגאון רבי צבי הירש חיות מז'אלקווא. בגאווה בלתי מוסתרת פנו אליו ראשי הקהילה והסבו את תשומת לבו לבית הכנסת המרשים אותו בנו. ראה הרב שמעל פתח הכניסה למקום מתנוסס באותיות זהב פסוק מפרשת פקודי בסופו של חומש שמות וכך כתבו: "וכבוד ה' מלא את המשכן". נענה הרב ואמר: הבניין הזה באמת יפה מאוד אולם טעיתם בכיתוב שחקקתם בפתחו. למראה תמיהתם של הראבי וראשי הקהל הוסיף הרב לומר: "פתחתם את מיקום הפסוק הנכון אך העתקתם מתוכו מילים שגויות". כמוכן שבורים אלו לא זכרו כלל מה כתוב בתורה והיכן נאמר, ולאחר שהות קלה סיים הרב בחיוך: "הייתם צריכים לצטט את תחילת הפסוק 'ולא יכול משה לבוא אל אוהל מועד'..." (במחשבה תחילה)

הח"ח זצ"ל שמע על פטירתו וציפה בתחילה לאיזו ידיעה בענין הכסף שנתרם, אבל למשפחת הח"ח הגיעה ידיעה שלא הניח כלום מרכושו עבור הישיבות, והחליטו שלא לצער את החפץ חיים ולא הודיעו לו זאת, אבל הח"ח זצ"ל הרגיש שמשתמטים ממנו והבין את הענין. ואמר אז לבני ביתו, רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום, והקב"ה לא רוצה שהתורה תתקיים על ידי המיליון של רוטשילד אחד, אלא חביבין בעיניו הפרוטות הבודדות המגיעות מכל בית ישראל, ושתק הח"ח ולא דיבר מזה עוד. (חכמה ודעת)

"ומן התכלת והארגמן ותולעת השני עשו בגדי שרד לשרת בקודש ויעשו את בגדי הקודש אשר לאהרן כאשר ציוה ה'" (לט, א)

מובא בגמרא (זבחים פח) שלכל אחד מבגדי הכהונה הייתה סגולה מיוחדת לכפרה. כתונת מכפרת על שפירות דמים. מכנסיים - על גילוי עריות. מצנפת - על גסי הרוח. אבנט - על הרהור הלב. חושן - על קלקול הדין. אפוד - על עבודה זרה. מעיל - על לשון הרע. וציץ - על עזות מצח. אמר הכותב: בכל הדורות נתנו חשיבות מיוחדת לבגדים של כהני ישראל - אלו הצדיקים וגדולי התורה שנספגו בהם תורה יראת שמים וחסידות, עד שהיו כאלה שבעייתות וזמנים שונים היו משיגים את אותם מלבושים בממון רב ולובשים אותם עליהם בכדי להסתפג בקדושתם וסגולתם... אביא בפניכם מעשה לא שגרתי בו נחזה איך בגדי הקודש הללו מסוגלים בעתות צרה ומצוקה להביא גם למזור ולרפואה: מעשה זה קרה בעיר קראקא - בו כיהן הגה"ק רבי שמעון סופר זי"ע בנו של מרן החתם סופר זי"ע כרבה של העיר. כאשר אחד מילדי קראקא חלה באסכרה, ופעם אחת באישון ליל הוא החל להשתנק. בני משפחתו עמדו אובדי עצות והתבוננו בחרדה בילד הנחנק, כשהם פוכרים את ידיהם וזועקים לעזרה. ואבי הילד שלא היה מסוגל לשאת את המראה, מיהר להימלט מן הבית... הרחובות היו חשוכים וריקים לגמרי, אולם מבית הרב הגה"ק רבי שמעון סופר זי"ע, בקע עדיין אור. ולכן, החליט האב לעלות ולהעתיר בעדו. כאשר שמע הרב את הדברים היוצאים מפי האב, הוא הסיר את צעיפו, והורה להניח על צוואר הילד. לאחר מכן התנה עם האב שני תנאים: האחד - להשיב את הצעיף מיד עם שחר, והשני - לשמור את העניין בסוד מוחלט. האב הנרגש כמוכן מיהר להתחייב על כך, והוא מיהר לביתו ועטף את צוואר הילד בצעיף הרב, וראה זה פלא: בו במקום החל הילד לנשום לרווחה, והסכנה חלפה! עם שחר החזיר האב את הצעיף, ובדמעות הודה לרב על הצלת ילדו, אולם הרב אמר: "אני לא עשיתי מאומה. אבל צעיף זה הוא ספוג זיעה של עמל בתורה, וזכות אותו עמל עמדה לילדך"... וכאשר התעניין האב אודות פשרם של שני התנאים, הסביר הרב: "את הצעיף ביקשתי, משום שאין לי אחר... ובנוסף לכך ביקשתי שישאר הדבר בסוד,